

7. ereveler

Bu bölümü bitirdiğinizde,

- ✧ çerçevelerden oluşan bir WEB sayfası tasarlamayı,
- ✧ İ içe çerçeveler oluŐturmayı ve
- ✧ çerçeveleri isimlendirmeyi,
- ✧ Bağ kurulan dosyaları belirtilen ereve içerisinde görüntülemeyi ve
- ✧ Normal bir sayfaya ereve eklemeyi

ėrenmiŐ olacaksınız.

7.1. Çerçeveseler

Şimdiye kadar yaptığımız uygulamalarda oluşturduğumuz içerik web sayfası penceresinin tamamı bir pencere olacak şekilde görüntüleniyordu. Çerçeve tanımlamaları sayesinde bir pencereyi birden fazla pencereye bölebilir ve her bir pencere içerisinde farklı içerikler görüntülenebilir. Hatta bir pencerede tanımladığımız bağlantının diğer pencerede görünmesini de sağlayabiliriz

7.2. Çerçeve Türleri

Çerçeveselere sahip bir sayfa yaratmak için, öncelikle çerçevelerin özelliklerini tanımlayan temel bir HTML dosyası oluşturmak gerekir. Bu dosya tarayıcıda görüntülenmez, ancak içerisinde tanımlanan dosyaları, yine tanımlandığı sayı ve boyutlarda ekranda görüntülemek için düzenleme yapar. Çerçeveseler farklı türlerde karşımıza çıkabilirler.

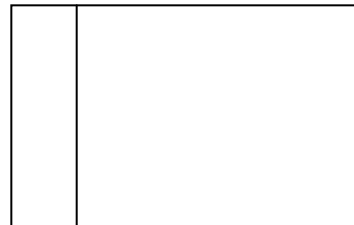
7.2.1. <FRAMESET> Etiketi

<FRAMESET> (çerçeve grubu) etiketi sayfadaki çerçeve sayısını ve bu çerçevelerin boyutlarını tanımlamak amacıyla kullanılır. Çerçeveleri oluşturacak ana sayfada <BODY> etiketi kullanılmaz, doğrudan <FRAMESET> etiketi kullanılır. Örnek yapı şu şekildedir:

```
<HTML>
  <HEAD>
    <TITLE> Örnek çerçeve tanımlaması </TITLE>
  </HEAD>
  <FRAMESET> Çerçeve tanımlamaları</FRAMESET>
</HTML>
```

Diğer bir önemli nokta ise, bu tip dosyalarda <FRAMESET> etiketi ile yapılmış tanımlamalardan başka hiçbir HTML etiketi kullanılmamasıdır. Çünkü, bu dosya yalnızca bir pencereyi farklı pencerelere bölmek, bu yeni pencerelere isim vermek ve her pencerede hangi HTML dosyasının görüntüleneceğini belirtmek için kullanılan dosyadır.

<FRAMESET> ... </FRAMESET> etiketlerini kullanarak sayfayı yatay veya dikey olarak istediğimiz sayıda pencereye bölebiliriz. Bu etiketler dahilinde o sayfada bulunması gereken ve oluşturulacak çerçevelerin özelliklerini belirtmek için COLS ve ROWS özellikleri kullanılmaktadır. "COLS" (sütunlar) özelliği

<FRAMESET> etiketinde kullanılması zorunlu iki özellikten birisidir. Ekranı dikey olarak bölmek için kullanılır. Kullanım şekli aşağıdaki gibidir.

<FRAMESET COLS="1. sütün genişliği, 2. sütün genişliği ...">

COLS özelliği kullanıldığında sayfada dikey olarak tanımlanan genişliklerde çerçeveler oluşturulur. Sütünların genişlikleri piksel cinsinden veya yüzde cinsinden belirtilebilir. Örneğin,

<FRAMESET COLS="100, 50%, *">

bilgisi üç tane sütün oluşumuna neden olur ve birinci sütün 100 pixel genişliğinde, ikinci sütün sayfanın %50'si genişliğinde ve üçüncü sütün ise ("*" işareti) sayfada kalan boşluğun tamamını kaplayacak şekilde konumlanır. "*" işaretini kullanmak, değişik ekran çözünürlüğü ve boyutları düşünülüğünde yararlı bir yaklaşımdır. Kullanıcıların e kran boyutları ve çözünürlükleri değişse bile bu şekilde tanımlanan son sütün geri kalan boşluk için tanımlanmış olacaktır.

"ROWS" (satırlar) özelliği, COLS özelliği ile aynı şekilde çalışmaktadır. Ekranı yatay olarak bölmek için kullanılır. Sayfada g örontülenecek o lan çerçevelerin sayısı ve boyutları belirlendikten sonra her pencerenin içeriği <FRAME> etiketi ile oluşturulmaktadır.

7.2.2. <FRAME> Etiketi

Temel dosyadan ilgili pencerelerin içeriğini oluşturmak amacıyla farklı dosyaların çağırıldığı pencerelerde görüntülenmesi gerekir. Bu amaçla <FRAME> etiketi kullanılır. Örneğin içeriği;

```
<FRAMESET ROWS="30%, *">  
<FRAME SRC="ustpencere.htm" name="ust" >  
<FRAME SRC="altpencere.htm" name="alt" >  
</FRAMESET>
```

olan bir temel tanımlama dosyası, eğer 'ustpencere.htm' ve 'altpencere.htm' dosyaları önceden oluşturulmuşsa tarayıcıda sorunsuz görüntülenir. Aksi takdirde 'Sayfa görüntülenemiyor' hata mesajı alınır. Yani çerçeveli bir sayfanın doğru çalışması için hem tanımlamaları içeren temel dosyanın hem de o dosyadan çağırılan diğer tüm dosyaların hazırlanmış olması gerekir.

<FRAME> etiketi ile SRC özelliğinden başka kullanılabilecek diğer özellikler Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1 Diğer Çerçeve Özellikleri

Özellik	Değer	Açıklama
SCROLLING	AUTO	Eğer çerçevenin içerisindeki dosya çerçevenin büyüklüğünden fazla yer kaplıyor ise tarayıcı kendiliğinden çerçevenin çevresine kaydırma çubukları ekler.
SCROLLING	NO	Çerçevenin içerisindeki dosya çerçeveden daha büyük olsa da kaydırma çubukları eklenmez ve kullanıcı çerçevenin dışında kalan kısmı göremez.
SCROLLING	YES	Bu durumda gerekli olsa da olmasa da kaydırma çubukları eklenir.
NORESIZE		Kullanıcı çerçevelerin sınırlarını kullanarak çerçeve boyutlarını değiştirebilir, bunu engellemek için NORESIZE özelliği kullanılır.
MARGINWIDTH	Piksel	Çerçevenin içerisindeki dosyanın üst ve altındaki boşluğu ayarlamak için kullanılır.
MARGINHEIGHT	Piksel	Çerçevenin içerisindeki dosyanın üst ve altındaki boşluğu ayarlamak için kullanılır.

7.2.3. <NOFRAME> Etiketi

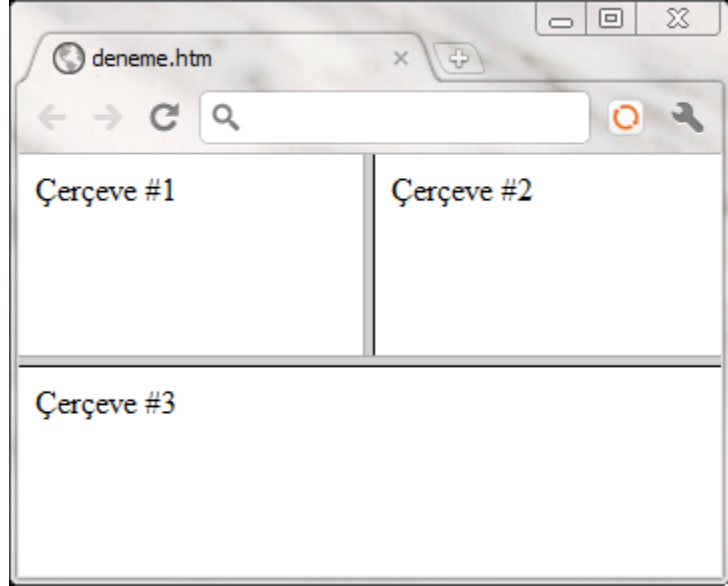
Eğer çerçeveleri desteklenmeyen bir tarayıcı ile çerçevelerden oluşan bir sayfayı görüntülemeye çalışırsak, sayfada hiç bir şey görüntülenmez. Bu durumlarda sayfanın tarayıcıda görüntülenmesi için <NOFRAME> etiketi kullanılır. Daha önce bahsedildiği gibi çerçeve tanımlamalarının bulunduğu sayfa içerisine herhangi bir şekilde resim ve yazı eklemek mümkün değildir, ancak bahsedilen problemi çözmek için <NOFRAME> etiketi içerisine istenilen resim ve yazı eklenebilir. Bu resim ve yazılar sadece çerçeveleri desteklemeyen tarayıcılarda görüntülenecektir. FRAME ve NOFRAME etiketlerini içeren bir sayfayı aşağıdaki gibi oluşturulabilir.

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> Örnek Sayfa </TITLE>
</HEAD>
<FRAMESET>
Çerçeve tanımlamaları
<NOFRAME>
yazılar ve resimler
</NOFRAME>
</FRAMESET>
</HTML>
```

7.2.4. İç İçe <FRAMESET> Etiketleri

<FRAMESET> etiketini iç içe tanımlayarak, aynı pencere içerisinde birden fazla dikey ve yatay çerçeveler oluşturulabilir. Örneğin içeriği;

```
<FRAMESET ROWS="250,*">  
<FRAMESET COLS="50%,*">  
<FRAME SRC="p1.htm">  
<FRAME SRC="p2.htm">  
</FRAMESET>  
<FRAME SRC="p3.htm">  
</FRAMESET>
```


Şekil 1 Çerçeve örneği

olan bir ana pencere dosyası tarayıcıda incelendiğinde (Şekil 1) iki satır ve ilk satır ise iki sütun olarak görülecektir. Birinci satır 100 piksel, ikinci satır ise görüntülenmenin yapıldığı bilgisayarın ekran çözünürlüğüne bağlı olarak değişecektir. Birinci satırda yer alan ilk hücre ekran genişliğinin %50'si boyutunda görüntülenirken, ikinci çerçeve ise ekran çözünürlüğüne bağlı olarak kalan alanı dolduracaktır.

7.2.5. Çerçevelerin İsimlendirilmeleri

Çerçevelerin kullanıldığı bir sayfada istenilen dosyanın istenilen pencerede görünmesi isteniyorsa, <A> belirtecinin TARGET (hedef) özelliğini kullanmamız gerekir. Ayrıca, dosyaları istenilen çerçeveler içerisinde görüntülenebilmesi için o çerçevelerin isimleri olmak zorundadır (TARGET özelliğinde kullanılması için). Çerçevelere isim vermek için <FRAME> etiketinin "NAME" (isim) özelliği kullanılır.

```
<FRAME SRC="p1.html" NAME="sagpencere">
```

Bu şekilde pencereyi isim verdikten sonra <A > etiketi ile kurulan bağ, hedef pencerenin ismi belirtilerek istenilen pencerede görüntülenebilir.

“TARGET” özelliğine verilebilecek değerler Tablo 2’de belirtilmiştir:

Tablo 2 “TARGET” özelliği ile kullanılacak değerler

Değer	İşlevi
_blank	Bağlantı içeren dosyayı göstermek için yeni ve isimsiz bir tarayıcı penceresi açar.
_self	Bağlantı içeren dosyayı aynı çerçeve veya pencere içerisine kaynak dosya olarak açar.
_parent	Bağlantı içeren dosyayı çerçeve hiyerarşisi içerisindeki bir üst çerçeve içerisinde açar.
_top	Bağlantı içeren dosyanın en üstteki pencere içerisine yüklenmesini sağlar.

7.2.6. <IFRAME> Etiketi

Bazı tarayıcıların desteklemediği bir yapıdır, bu nedenle dikkatli kullanılmalıdır. Sayfa içerisine pencere eklemek için kullanılır. Tablo 2’de görülen özelliklerle birlikte kullanılabilir.

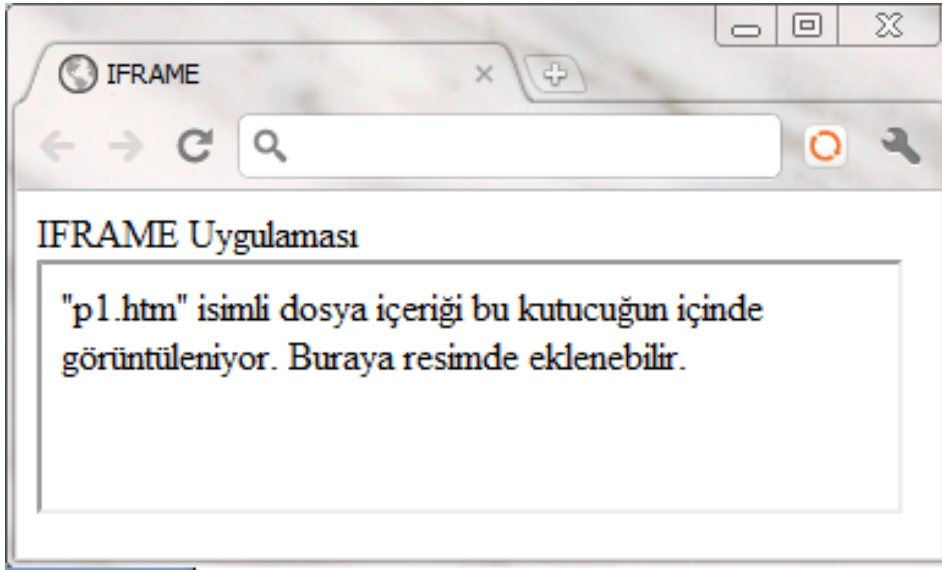
Tablo 2 <IFRAME>ile kullanılacak özellikler

Özellik	Açıklaması
SRC	Çerçevede görüntülenecek dosyanın ismi v e ya U RL adresini belirtmek için kullanılır.
HEIGHT	Çerçevenin yüksekliğini belirtmek için kullanılır.
WIDTH	Çerçevenin genişliğini belirtmek için kullanılır.
NAME	Çerçeveye isim vermek için kullanılır.
FRAMEBORDER	Çerçevenin kenarlığının olup olmayacağını belirlemek için kullanılır.
MARGINWIDTH	Çerçeve içinde sol ve sağ kısımlarda bırakılacak boşluk değerini vermek için kullanılır.
MARGINHEIGHT	Çerçeve içinde alt ve üst kısımlarda bırakılacak boşluk değerini vermek için kullanılır.
SCROLLING	Çerçeve içinde kayan çubuk olup olmayacağını belirtmek için kullanılır.
ALIGN	Çerçevenin çevresindeki metine göre nasıl hizalanacağını belirtmek için kullanılır.
VSPACE	Çerçeve dışında üst ve alt kısımda ne kadar boşluk bırakılacağını düzenlemek için kullanılır.
HSPACE	Çerçeve dışında sol ve sağ kısımda ne kadar boşluk bırakılacağını düzenlemek için kullanılır.

<FRAMESET> ve <FRAME> etiketleri ile oluşturulan çerçevelerden farklı olarak hiç çerçeve içermeyen sıradan bir sayfa içerisinde bir çerçeve oluşturmak için kullanılır. Örneğin, sayfaya bir resim koymak yerine yeni bir

sayfa açarak resmi orada görüntülemek olarak da düşünülebilir. Aşağıdaki kodun tarayıcıdaki görünümü Şekil 2’de görüntülenmektedir.

```
<HTML>  
<HEAD>  
<TITLE>IFRAME</TITLE>  
</HEAD>  
<BODY>  
IFRAME Uygulaması  
<IFRAME SRC="p1.htm" WIDTH=350 HEIGHT=100>  
</IFRAME>  
</BODY>  
</HTML>
```


Şekil 2 IFRAME Örneği